

Home Column Dyab Abou Jahjah
(/plus) (<http://www.standaard.be/plus/tag/column-abou-jahjah>)

COLUMN

COLUMN - DYAB ABOU JAHJAH

Een nieuwe paradox

06 FEBRUARI 2015 | Dyab Abou Jahjah

Toen ik in juni mijn boek *De stad is van ons* uitbracht, schreef een prominente Vlaamse journalist een heel tendentieuze recensie. Hij trok het boek in het belachelijke, omdat ik in een paar toekomstscenario's die zich rond 2030 afspelen de kroniek maak van een militair conflict waarin salafi-jihadisme van eigen bodem een belangrijke rol speelt. Dat was net voordat salafi-jihadisten, onder wie duizenden Europese jongeren, een gebied controleerden in Syrië en Irak dat groter is dan België. En het was vooral voordat ze in staat bleken dat gebied ook onder controle te houden – in een strijd tegen twee nationale legers, tientallen milities en een coalitie geleid door de Verenigde Staten.

Vandaag lacht niemand nog met zulke scenario's, en weten velen welke gevaren we allemaal lopen. Ja, we moeten gealarmeerd zijn, we moeten niet naïef zijn. En neen, de Syriëstrijders zijn niet de gevaarlijkste groep in deze maatschappij. Ze zijn een groep die weggaat, ze zijn een gevaar ginder. Het gevaar hier komt vooral van een salafi-jihadisme met een andere territoriale benadering, in combinatie met een opkomend extreem-rechts dat op elke moment kan militariseren om een partner in de dans te zijn. Een salafi-jihadisme dat niet wil vertrekken en dat zich hier zal ontplooiën is inderdaad een realistische mogelijkheid.

Dat is ook het scenario dat ik in het boek heb geschetst. Niet de kronieken van de toekomstige strijd zijn belangrijk, maar de dynamieken die ernaartoe leiden. De dynamieken die nu enkele druppels hebben laten vallen, maar die aan de basis liggen van een mogelijke storm. In die context moeten we nuchter blijven en vooral onze geest open houden. Daarom wil ik hier niet meteen schieten op wat Marion van San beweerde begin deze week. Van San heeft, zonder dat te willen, de aandacht gevestigd op een van de grootste problemen van deze maatschappij, en een van de grootste oorzaken van wat men radicalisme noemt, namelijk de 'integratie-paradox'. Die stelt dat hoe meer iemand met buitenlandse roots geïntegreerd raakt, hoe meer hij in

contact komt met afwijzing door de maatschappij en hoe meer racisme hij ervaart. Alleen haalde Van San, waarschijnlijk door haar dogmatische vooringenomenheid, oorzaak en gevolg door elkaar, en reduceerde ze de formule tot een verband tussen integratie en radicalisering. Terwijl het echte verband er één is tussen integratie en uitsluiting.

Daarna is er het resultaat van die uitsluiting, en dat is soms radicalisering, soms gewoon emigreren naar de VK of de VS en soms dus naar Syrië gaan. De integratie-paradox blijkt uit studies vooral in Nederland maar ook hier bij ons. 'Aangepaste' hoogopgeleide allochtonen ondervinden meer last van discriminatie op de arbeidsmarkt dan laaggeschoolden.

Een voor de hand liggend voorbeeld is de vergelijking tussen Turken en Marokkanen van de tweede generatie. Over het algemeen zijn Turken veel nationalistischer, spreken ze hun taal onderling, en voelen ze zich meer verbonden met Turkije. Ze opereren als een diaspora en zoeken minder aansluiting hier dan Marokkanen. Marokkanen zijn meer ingeburgerd, bij de tweede generatie domineert de Nederlandse taal, hun band met Marokko is louter emotioneel en cultureel. Toch heerst het gevoel dat Turken meer aangepast zijn en dat ze meer 'geïntegreerd' zijn dan Marokkanen. Dat is niet alleen toogpraat, dat vertelt bijvoorbeeld de Gentse burgemeester Daniël Termont (SP.A) in een recent interview in *Humo*. Als je je plaats opeist in de maatschappij, als je je mengt in het debat, aansluiting zoekt, dan kom je meer in contact met afwijzing en met racisme dan als je dat minder doet. Ook als je religieuze houvast verzwakt, en je een zwakkere nationale identiteit hebt, ben je mentaal kwetsbaarder voor afwijzing van je nieuwe landgenoten en je nieuwe land.

Door de integratie-paradox, vond ik het integratie-denkkader altijd een farce, en daarom heb ik altijd gepleit om dat denkkader te verlaten en het te vervangen door een beleid op basis van burgerschap, participatie en mensenrechten. Maar de integratie-industrie heeft zich verzet, voor de budgetten en voor de jobs. Net zoals een gevaarlijke deradicaliseringsindustrie nu op komst lijkt te zijn, die opnieuw onze samenleving met verkeerde inzichten en verkeerd beleid dreigt te verzwakken, om postjes en subsidiepotjes veilig te stellen. Een nieuwe paradox zal zo ontstaan: hoe meer we radicalisering bestrijden, hoe meer we ze versterken. Zoals een overdosis antibiotica een lichaam zieker maakt.

Dyab Abou Jahjah

Hoe meer we radicalisering bestrijden, hoe meer we ze versterken